

Constituerend document t.b.v. de oprichting van De Opleidingsschool Rotterdam-Rijnmond

Definitieve versie, 1 juli 2010

Vooraf

Sinds 2001 is er in de regio Rotterdam/Rijnmond sprake van bovenbestuurlijke en -denominatieve samenwerking van schoolbesturen en scholen met een brede spreiding in de regio en een ruime ervaring met het opleiden in de school.

Er bestaan twee bovenbestuurlijke samenwerkingsverbanden; één voor duaal opleiden in Rotterdam `Samenscholing.nu` en één voor de academische opleidingsschool in Rijnmond `Professional Development School Rijnmond`. Beide trajecten gaan per 1 augustus 2010 op in een nieuw samenwerkingsverband De Opleidingsschool Rotterdam-Rijnmond.

Als onderdeel van CVO wordt de PENTA opleidingsschool¹ in de OSR opgenomen.

In de OSR participeren de schoolbesturen voor voortgezet onderwijs BOOR, CVO Rotterdam en LMC (ieder met minimaal twee scholen), de opleidingsinstituten ICLON van de Universiteit Leiden, het Instituut voor Lerarenopleidingen (IvL) van de Hogeschool Rotterdam en de Docentenopleiding van de Technische Universiteit Delft (TULO).

De OSR is in het najaar van 2009 erkend door het Ministerie van OCW als gecertificeerde opleidingsschool, op grond van de positieve beoordelingen door de NVAO van Professional Development School Rijnmond en Samenscholing.nu. Het wettelijk kader voor de bekostiging is het Algemeen Verbindend Voorschrift waarin de definities en voorwaarden voor de bekostiging staan vermeld. Dit document gaat uit van de daarin gehanteerde definities.

De subsidiebeschikking geldt voor een termijn van ten hoogste zes jaar², die loopt tot uiterlijk de volgende accreditatieronde van de lerarenopleidingen die deel uitmaken van de OSR. In die accreditatieronde wordt opnieuw voor de daaropvolgende maximaal zes jaar³ vastgesteld of de kwaliteit van de opleidingsschool (gerealiseerde kwaliteit en kwaliteit van het partnerschap) voldoende is.

De samenwerkingsovereenkomst wordt aangegaan voor de periode van telkens zes jaar, thans in de eerste periode nog resterend vijf jaar. De VO-schoolbesturen geven uiterlijk één jaar voor afloop van deze termijn aan welke scholen blijven deelnemen aan de opleidingsschool voor een nieuwe periode van zes jaar. Toetreding van een school is slechts één maal per zes jaar mogelijk, na toetsing aan het accreditatiekader van de NVAO.

In dit document worden de richting (visie, uitgangspunten en doelstellingen) en de inrichting van de opleiding- en onderzoeksschool beschreven⁴. De opleidingsschool is de samenwerking van de deelnemende scholen voor voortgezet onderwijs⁵ en de lerarenopleidingen HBO en WO. Tevens is in de bijlage de constituerende samenwerkingsovereenkomst en een financieel overzicht van de kosten en baten van de opleidingsinfrastructuur opgenomen.

De OSR neemt de lopende verplichtingen ten aanzien van de verdiepingsslag Academische Opleidingsschool over. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor de scholen met onderzoeksfuncties om deze functie te continueren.

Uitgangspunten:

- In de OSR leiden de lerarenopleidingen en het VO samen op als gelijkwaardige partners. De lerarenopleidingen zijn eindverantwoordelijk voor de kwalificatie van de bij hen ingeschreven studenten.
- De OSR leidt op voor docentfuncties in het voortgezet onderwijs in de regio Rotterdam-Rijnmond, voor de volle breedte van een (dynamisch) functiebouwwerk.

¹ Het PENTA college participeert ook in de opleidingsschool van het samenwerkingsverband Voorne Putten Rozenburg.

² De feitelijke accreditatieperiode bedraagt na de samenvoeging nog 5 jaar.

³ De termijn is gekoppeld aan de termijn van de accreditatie.

⁴ In de bijlage staan de overzichten van de taken en verantwoordelijkheden van de actoren van de educatieve opleidings- en onderzoeksinfrastructuur, de formele samenwerkings- en verplichtingenovereenkomst, en de bekostigingsvoorwaarden van OCW.

⁵ Deze worden in de stukken aangeduid als deelnemende scholen

- De OSR richt zich op de volle breedte van de HBO en WO lerarenopleidingen in alle voorkomende studieroutes.
- De OSR is een competentiegerichte beroepsopleiding voor de regio Rotterdam-Rijnmond, die streeft naar diversiteit wat betreft de contexten waarin studenten opgeleid worden. Daarmee wordt bedoeld: verschillen in onderwijstypen, onderwijsconcepten en (groot-) stedelijke omgeving van de scholen.
- Het Integraal Personeelsbeleid van de deelnemende scholen wordt gesteund door een professionele onderwijsorganisatie en -gemeenschap.

Doelstellingen van OSR

Aan de keuze voor een bovenbestuurlijk samenwerkingsverband liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- Door te werken met en in verschillende scholen wordt studenten een diversiteit aan leeromgevingen aangeboden, die een helder en betrouwbaar beeld geven van het voortgezet onderwijs in de regio Rotterdam-Rijnmond.
- Het opleiden en onderhouden van de bekwaamheid van Onderwijsgevend Personeel vindt binnen de opleidingsgroep plaats binnen een gestandaardiseerd kwaliteitskader (keurmerk): opleidingsstructuur voor de professionalisering van beginnende en zittende docenten.
- De opleidingsgroep streeft naar evenwicht tussen kwantiteit en kwaliteit van vraag en aanbod op de onderwijsarbeidsmarkt in de regio Rotterdam-Rijnmond.
- De partners willen studenten (docenten in spé) binden aan Regio Rotterdam-Rijnmond door ze samen te werven voor de lerarenopleidingen⁶ en ook samen op te leiden.
- Door de samenwerking wordt de opleiding- en onderzoeksfunctie (ook op de leerwerkplek) binnen de brede opleidingsinfrastructuur VO/HBO/WO geborgd.
- Door samen te werken kan geprofiteerd worden van elkaars deskundigheden en kunnen best practises uitgewisseld worden.

De doelstellingen

- Realisatie van een opleidingsschool met een regionale functie in Rotterdam-Rijnmond met een structurele opleidingsinfrastructuur van de deelnemende scholen met de HBO en WO lerarenopleidingen
- De infrastructuur van de opleidingsschool is toegerust voor het opleiden binnen de diversiteit aan studieroutes voor de eerste en tweedegraads bevoegdheid en het Associate degree;
- Toepassing van centraal vastgestelde kwaliteitsnormen (door te werken met een keurmerk voor (academische) opleidingsscholen);
- Hoge opleidingskwaliteit in de deelnemende scholen, door te werken met gecertificeerde opleidingsdocenten, volgens afgesproken begeleidingsmodel en een geïmplementeerde leerproces en binnen een hoogwaardige begeleidingsstructuur;
- Een gezamenlijke opleidingscapaciteit in de deelnemende scholen van ten minste 80 studentplaatsen in 2011, en >219 in 2013;
- Vergroting van het aantal deelnemende scholen met een aan het keurmerk gebonden onderzoeksfunctie⁷;
- Door het uitvoeren van toegepast praktijkonderzoek worden de onderzoeksvaardigheden van studenten en docenten versterkt en wordt de ontwikkeling van de deelnemende scholen verder gestimuleerd in de richting van een professionele organisatie;
- Verbetering van de samenwerking tussen de lerarenopleidingen en het scholenveld;
- Ruimte voor de realisatie van schoolcurriculum gerelateerde opleidingstrajecten.

Kaders:

a. Met betrekking tot de didactiek:

⁶ Onder andere m.b.v. `Vissen in eigen vijver`.

⁷ Begin 2010 hebben de volgende scholen een onderzoeksfunctie: Wolfert van Borselen Scholengroep, Thorbecke Voortgezet Onderwijs, PENTA college CSG en Comenius College.

- De opleiding vormt een beroepsopleiding met onderling afgewogen elementen van vakmanschap en meesterschap: vakkennis en vaardigheden, werkplekleren, competentiegericht, gericht op de grootstedelijke context en strevend naar diversiteit (wat betreft onderwijstypen, onderwijsconcepten en omgeving).
- Diversiteit is zowel uitgangspunt als doel van de opleiding:
  - o Vraagzijde: de student stuurt zijn leerroutes op beheersing van competenties en op basis van zijn persoonlijke situatie (diverse opleidingsroutes)
  - o Aanbodzijde: kennis van vak- en leergebieden, de leercontexten op de opleidings-scholen verschillen in meerdere opzichten (o.a. onderwijssoort, leerlingkenmerken, complexiteit, schoolontwikkeling, cultuur, personeelsbestand). Dit biedt de opleiding meerwaarde. Iedere HBO student doet, daar waar mogelijk, gedurende de opleiding ervaring op in minimaal drie verschillende schoolcontexten.
- Onderzoekscomponent: studenten en docenten voeren op een aantal deelnemende scholen *toegepast* praktijkonderzoek uit. Het opleiden van docenten wordt verbonden met het in het kader van die opleiding te verrichten praktijkgericht onderzoek (voor een belangrijk deel door de docent in opleiding) en het bevorderen van de schoolontwikkeling. De opleidingsschool draagt daardoor bij aan de (wetenschappelijke) ontwikkeling van het opleidingsonderwijs van docenten

b. Met betrekking tot de kwaliteit:

- Borging vindt plaats door middel van: kwaliteitskeurmerk als standaard voor (academische) opleidingsscholen;
- Kwaliteit begeleiding:
  - o er worden kwaliteitseisen gesteld aan het begeleidingssysteem;
  - o alle begeleiders van studenten zijn gecertificeerd op het gebied van begeleidingsvaardigheden;
  - o deelnemende scholen worden intensief betrokken bij de beoordeling van de studenten.
- Er is overeenstemming over de HBO-kennisbasis van het docentschap én de vak- en leergebieden.
- Het praktijkonderzoek wordt uitgevoerd volgens wetenschappelijke methoden van de sociale wetenschappen.
- Als critical friends nemen de betrokken deelnemende scholen deel aan collegiale visitaties en peer reviews.

c. Met betrekking tot het curriculum

- Competentiegericht: de wet BiO schrijft een matrix van competenties voor. Het gaat daarin om een integratieve benadering van kennis, vaardigheden en persoonskenmerken. Voor de opleidingen gelden bovendien altijd de Dublin-descriptoren.
- Binnen iedere situatie doorloopt de student verschillende leerstadia die corresponderen met verschillende beheersingsniveaus van de competenties zoals genoemd in de wet BIO. Er ligt een structuur ten grondslag aan de leerinhouden die in de leerlijn aan bod komen.
- De aanbodgestuurde activiteiten zijn vooral kenniselementen, die betrekking hebben op basale concepten en denkwijzen van een vak- of leergebied. Kenmerkend is dat deze elementen tijd- en plaatsonafhankelijk zijn.
- De vraaggestuurde onderdelen. De student stuurt zijn opleidingstraject gericht op de beheersing van de competenties. Dit doet de student niet alleen, maar wel in toenemende mate zelfstandig. Het ontwikkelingsproces veronderstelt een adequaat geformuleerde competentiebeschrijving en een goed functionerend begeleidingssysteem.

d. Met betrekking tot personeelsbeleid:

- De deelnemende scholen maken in het functiebouwwerk plaats voor studenten en garanderen de genoemde opleidingscapaciteit en adequate begeleiding.
- De deelnemende scholen en de opleiding volgen - een nader vast te stellen - werving-, selectie-, matching- en plaatsingsprocedure.
- De deelnemende scholen en de opleiding werken samen om potentiële (duale) studenten te werven en te behouden voor de grootstedelijke context (Vissen in eigen vijver).
- De lerarenopleidingen verwijzen studenten, die nog niet zelf hebben gekozen voor een school naar de opleidingsscholen waarmee zij samenwerkingsverbanden zijn aangegaan.